

Jaarverslag 2024 IVN Westerkwartier e.o.

1. Inleiding

Een verslag van een jaar met veel activiteiten (zie de bijlage!), met een enthousiaste groep actieve leden. Natuurlijk ging er wel eens een activiteit niet door of viel het aantal deelnemers tegen, maar over het geheel genomen kunnen we tevreden zijn: we hebben de bewoners van het Westerkwartier (en daarbuiten) weer veel moois van de natuur kunnen laten zien.

2. Bestuur

Het bestuur van onze vereniging bestond in 2024 uit Ad van Alphen (voorzitter), Lisette de Vries (secretaris), Jannie Reinders (penningmeester) en Willem de Vries. Er zijn 9 bestuursvergaderingen geweest in de Coendersborg in Nuis, met dank aan de gastvrijheid van Het Groninger Landschap. Behalve de lopende zaken is ook besproken, hoe het jubileumjaar 2025 vorm zou kunnen krijgen. Herman de Meijer doet de ledenadministratie en verzorgt de website, de nieuwsbrief en de PR.

3. Jaarplan 2024

Bij de ALV 2024 is een jaarplan vastgesteld met als thema's "Behouden wat goed is", "Ontwikkelen wat gewenst is" en "Vernieuwen wat mogelijk is". Daar hebben we een ambitieus aantal op te pakken onderwerpen in genoemd. De bedoeling was, dat er op basis daarvan een concreet uitvoeringsplan gemaakt zou worden. In twee vrijwilligersbijeenkomsten is aan de orde geweest wat we op willen gaan pakken en hoe we dat doen. Daar zijn een paar initiatieven uit voortgekomen, maar er zal ook de komende jaren nog aan gewerkt worden.

4. Leden

De ledenontwikkeling gedurende 2024 van IVN Westerkwartier e.o. zag er als volgt uit:

Type lid Westerkwartier e.o.	1/1/'24	+	-	31/12/'24
IVN hoofdleden	257	22	12	267
Huisgenootleden > 18 jr.	42	2	3	41
Jeugdleden < 18 jr.	12	1	1	12
Ereleden	2			2
Gratis leden (lid IVN-Roden)	1			1
Totaal	314	25	16	323
Donateurs	22		1	21

Op 31 december 2024 had IVN Westerkwartier e.o. 323 leden en 21 donateurs.

Zoals de tabel laat zien loopt het ledental nog steeds licht op: er kwamen per saldo 9 nieuwe leden bij. Eén donateur viel af. We hebben besloten geen nieuwe donateurs in te schrijven. Met ruim 300 leden zijn we een van de grotere IVN-afdelingen in den lande.

Vaak weten we niet waarom mensen lid worden, maar ieder nieuw lid is van harte welkom.

De redenen van opzegging proberen we wel bij te houden: verschoven interesses; verhuizing (2 x), al dan niet met overschrijving naar een andere afdeling; ziekte of ouderdom en helaas dit jaar ook drie overlijdens.

De contributie voor hoofdleiden is conform het landelijk tarief (in 2024 € 25,= per jaar), zoals is besloten in de ALV. Huisgenootleden betalen een lager bedrag en jeugdleiden betalen geen lidmaatschapsgeld.

In de zomer hebben we een dag georganiseerd, speciaal voor nieuwe leden. Deze dag werd gewaardeerd en is zeker voor herhaling vatbaar.

5. Publiciteit

Zonder publiciteit geen deelnemers. We richten ons daarbij direct op onze leden, maar zeker ook op het "publiek". We willen daarbij zo veel mogelijk zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld via onze IVN-kleding.

5.1 Interne publiciteit

Onze ruim 300 leden krijgen eens in de zes weken per mail onze digitale nieuwsbrief. Daarin staan een vooruitblik op komende activiteiten, een terugblik op uitgevoerde activiteiten, interessante natuur-weetjes, de rubriek "Hoe goed ken jij je streek" en afdelingsnieuws.

Het plan om weer met een papieren afdelingsblad te komen, is ook in 2024 helaas niet gelukt. Het bleek niet mogelijk om redactieleden te vinden.

Veel leden zijn aangesloten bij onze interne Facebookgroep, waar aankondigingen van activiteiten te vinden zijn, maar ook verslagen met vaak prachtige foto's.

5.2 Externe publiciteit

IVN Natuureducatie is er niet alleen voor leden; ook niet-leden zijn welkom bij onze activiteiten. Die moeten we dus zien te bereiken. Belangrijk instrument daarvoor is onze website, waar - behalve de activiteitenkalender - veel wetenswaardigheden staan over onze vereniging. De website wordt veel geraadpleegd en voorziet daarmee in een behoefte.

We versturen voorafgaand aan een activiteit meestal een persbericht: je stuurt een stukje naar de huis-aan-huisbladen en dat wordt dan vaak geplaatst als het goed is. Helaas zien we, dat dit niet altijd lukt.

Gelukkig hebben we nog de media van de "VanPlan" en "Inhetwesterkwartier".

In 2024 zijn we verder gegaan met het regelmatig produceren van flyers met komende activiteiten, die uitgedeeld worden bij activiteiten.

Een belangrijk "publiciteitskanaal" is de van-mond-tot-mond reclame: "dat is leuk/interessant, moet je ook eens aan meedoen!".

En dan hebben we nog een speciaal PR-instrument, wat tegelijkertijd een klein stukje natuureducatie is: alle kinderen (ook van niet-leden), die meedoen/meegaan met een activiteit, krijgen een kleine zoekkaart van ons cadeau. Deze worden enthousiast ontvangen!

6. Vrijwilligers

IVN Westerkwartier e.o. heeft ongeveer 40 actieve vrijwilligers. De meeste vrijwilligers maken deel uit van één of meer werkgroepen (zie hieronder hoofdstuk 6), die de activiteiten organiseren. Maar er zijn ook vrijwilligers die op een andere wijze actief zijn voor ons IVN-werk in de natuur. Via een (onregelmatig verschijnende) vrijwilligersnieuwsbrief brengen we nieuws, informatie en weetjes onder de aandacht.

In 2024 hebben we twee keer een bijeenkomst gehouden voor alle vrijwilligers. Doel daarvan is samen te kijken naar ontwikkelingen (kansen en knelpunten) in onze afdeling en om te zoeken naar verdere samenwerking tussen de werkgroepen en mogelijke nieuwe doelgroepen en activiteiten.

Het blijkt moeilijk om jonge mensen te vinden, die zich naast hun drukke leven (werk, gezin, mantelzorg) in willen zetten voor IVN. We zijn helaas niet de enige vrijwilligersorganisatie die daarmee worstelt. Maar we moeten ook niet te pessimistisch zijn: ouderen hebben vaak meer tijd. De kunst is om een goede mix van jong en oud te hebben.

Voor alle vrijwilligers, die publieksactiviteiten uitvoeren, is een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aangevraagd. Dit is conform de algemene IVN-beleidslijn "In veilige handen".

7. Activiteiten

Een overzicht van in 2024 uitgevoerde activiteiten is te vinden als bijlage bij dit jaarverslag. Het is een hele lijst, waar we trots op mogen zijn! Ook vergeleken met andere IVN-afdelingen doen we het goed.

Onze activiteiten zijn voor IVN-leden en voor de jeugd tot 18 jaar (ook van niet-leden) bijna altijd gratis. Alleen als er bijzondere kosten zijn, wordt er een bijdrage gevraagd. Niet-leden betalen minstens € 2,50.

Het deelnamegeld wordt contant betaald of via een QR-code.

De verschillende werkgroepen plannen en organiseren de activiteiten en voeren die uit. Ook zorgen zij zoveel mogelijk zelf voor de publiciteit. In toenemende mate zien we samenwerking tussen de werkgroepen. De werkgroepen functioneren in principe autonoom, met elk een eigen coördinator, maar het bestuur houdt wel contact.

Iedere werkgroep heeft zelf een korte terugblik op 2024 geschreven; zie hieronder.

Het overgrote deel van de activiteiten was voor iedereen toegankelijk. Er waren ook activiteiten, die alleen voor de werkgroepleden bedoeld waren (bijvoorbeeld om de eigen kennis te vergroten) of die tot doel hadden soorten te inventariseren.

Ook buiten de werkgroepen om kunnen activiteiten georganiseerd worden. In het najaar is met een kleine werkgroep gestart met de voorbereidingen voor ons 75-jarig jubileumjaar in 2025.

7.1 Wandelgroepen

Dinsdaggroep

In 2024 heeft de IVN dinsdagochtend wandelgroep elke week een wandeling gemaakt in het mooie Westerkwartier en daarbuiten. We startten het jaar met het bericht dat Jannie Reinders de coördinatie van de wandelingen over had gedragen aan vaste waarde Reneé met de nieuwelingen Diana en Geert. Dit drietal heeft ervoor gezorgd dat de dinsdagochtend-wandelaars wekelijks hebben kunnen genieten van de mooie natuur, de bijzondere plekjes in het Westerkwartier en daarbuiten. De foto's van die mooie plekjes werden gedeeld in de appgroep maar dit werd ook een discussiepunt. De organisatie bedacht een korte enquête met vragen over motivatie deelname, lengte van en reistijd naar de wandellocatie, wel/ geen foto's en berichtgeving. Op basis van de respons kwam er een appgroep met keuzes voor berichtjes, foto's, lief en leed enz. Voor het jubileumjaar 2025 werd een plan opgesteld met maandelijks een jubileumwandeling in het Westerkwartier met gids. Zie daarvoor de website.

Woensdaggroep

Ook de wandelgroep op de woensdagochtend heeft een succesvol jaar achter de rug. De groep heeft een vaste kern, regelmatige meelopers en incidentele deelnemers. In totaal gaat het om meer dan 20 mensen. Er wordt steeds weer naar mooie en verrassende locaties gezocht.

7.2 Activiteitencommissie

De activiteitencommissie Leek-Nietap organiseerde activiteiten in de omgeving van Leek en in het Natuurschoonbos. De seizoensexcursies in Nienoord waren een vaste waarde, evenals de Nacht van de Nacht en de paddenstoelenexcursie.

Helaas heeft de activiteitencommissie om gezondheidsredenen moeten besluiten de organisatie van de activiteiten te stoppen. We danken hen voor alles wat zij in de afgelopen jaren gedaan hebben.

Gelukkig kunnen de activiteiten in Leek en Nietap ook in 2025 door blijven gaan.

7.3 Natuurwerkgroep

In 2023 is de Natuurwerkgroep ontstaan uit de volgende bestaande werkgroepen: Gidsenwerkgroep, Scharrelkids en de Vlinderwerkgroep. De opzet bleek succesvol en is in 2024 voortgezet.

Binnen de Natuurwerkgroep worden activiteiten georganiseerd, besproken en uitgevoerd. Naast activiteiten voor volwassenen en jeugd, zijn er ook gezinsactiviteiten. De twaalf vrijwilligers zijn erg actief in de verschillende onderdelen.

Met het opheffen van de activiteitencommissie is de natuurwerkgroep met ingang van 2025 in ons hele werkgebied actief, dus ook in het Natuurschoonbos, in Nienoord en bij de samenwerking met het Groninger Landschap.

De werkgroep wil graag waar mogelijk de contacten met de overige IVN werkgroepen continueren. Op deze wijze kan de aanwezige specifieke kennis optimaal worden benut.

Enkele (voor ons) nieuwe streken in het Westerkwartier zijn al in het programma opgenomen, zoals het wierdedorp Ezinge. In dit dorp werd met hulp van enkele natuurminnende dorpsbewoners een wandeling uitgezet. Tevens werd de Nacht-van-de-Nacht daar gehouden. Zo konden we kennismaken met het prachtige landschap van het Middag-Humsterland.

Een absolute topper van het jaar was de fietstocht door het Westerkwartier met als thema “Struinen door bijzondere Tuinen” op 23 juni. Er waren drie routes beschikbaar van verschillende lengte. De tocht werd gereden door ca. 130 deelnemers. Het enthousiasme was groot.

Door het jaar heen werden bovendien nog ca. 12 evenementen georganiseerd, meestal als gezinsactiviteit.

7.4 Plantenwerkgroep

De Plantenwerkgroep heeft 16 leden met een vaste kern van zes tot zeven personen en is actief op het gebied van inventarisatie, monitoring en excursies. Herman de Meijer was in 2024 de coördinator.

In 2024 waren er 17 activiteiten, waarvan 12 veldbezoeken en 5 die ook voor publiek open stonden.

Deze 5 activiteiten hadden een thema: voorjaarsflora, invasieve exoten (aangevuld met een lezing) en de eindejaarsplantentelling van Floron.

Bij de veldbezoeken stond, naast genieten, ook inventarisatie en kennis vergroten voorop. Eén activiteit is samen met de leden van werkgroep Natuurfotografie georganiseerd.

De veldbezoeken vonden plaats door de gehele gemeente Westerkwartier en zijn te vinden in de activiteitenlijst in de bijlage.

Driemaal is er op verzoek van derden gemonitord:

- Voor de tweede maal in een weilandje achter de Coendersborg (Groninger Landschap): wat is het effect van verschrallingsbeheer?
- Voor de tweede maal bij een regeneratief biodynamisch landbouwbedrijf in Hornhuizen: welke wilde planten, maar vooral ook welke bestuivende insecten, zijn er aanwezig?
- In de wijk Oostindie in Leek op een terreintje met de naam ‘Allemansveld’: welke wilde flora komt er voor? Dit was in het kader van het Kunstproject de Hoven en resulteerde in de schenking van een drietal prachtige picknickdekens.

Meer info en het volledige jaarverslag van de plantenwerkgroep is te vinden op

[De Plantenwerkgroep - Westerkwartier e.o.](#)

7.5 Vogelwerkgroep

In 2024 had de vogelwerkgroep 14 activiteiten op het programma staan. Van deze 14 zijn er 6 doorgegaan. De andere activiteiten zijn niet doorgegaan, omdat er geen initiatiefnemers voor waren te vinden of omdat het weer ons in de steek liet.

Eén activiteit was heel bijzonder, namelijk de excursie naar Gruttoland in Wommels.

Zeven leden van de vogelwerkgroep hebben Gruttoland op 26 april bezocht. Gruttoland is een uniek project waar het traditionele boerenbedrijf en de weidevogels samenkomen. Boer Murk Nijdam en stichting Agrarisch Natuurfonds Fryslân (ANF) zijn een langdurige samenwerking aangegaan. Dit om het levenswerk van Murk Nijdam tot in lengte van dagen voort te kunnen zetten. ANF werkt voornamelijk met vrijwilligers. Zij is opgericht door verontruste weidevogelliefhebbers vanuit de Bond Friese VogelWachten (BFVW). Het is de bedoeling dat ANF in de toekomst verspreid over Friesland meer van dit soort projecten realiseert.

Het was een geslaagde dag waarin we informatie over het project hebben gekregen en natuurlijk veel vogels hebben gezien, onder andere de grutto, maar ook kemphanen en oeverwaluwen.

Al met al een activiteit om nog een keer te herhalen.

Meer info op [De Vogelwerkgroep - Westerkwartier e.o.](#)

7.6 Werkgroep Natuurfotografie

De Werkgroep Natuurfotografie heeft in 2024 een aantal foto-activiteiten kunnen uitvoeren in o.a. de volgende gebieden: Noorderriet (het NAM-park bij Grijpskerk), Lauwersmeer (bij vogelkijkhut De Baak), Peebos, Natuurschoonbos (Nietap), Trimunt en Lettelbert. De thema's waren steeds verschillend (planten, vogels, landschap, herfstkleuren, paddenstoelen, wintervogels), maar het enthousiasme van de deelnemers was onverminderd groot. Twee hobby's (natuur en fotografie) met elkaar combineren werkt dan ook heel inspirerend. Ook het combineren van activiteiten van verschillende werkgroepen werkt aanstekelijk. Daar gaan we in het komende jaar zeker mee door. En ja, als je de natuur als onderwerp van je activiteiten kiest, loop je het risico dat je onderwerp niet meewerkt. Enkele activiteiten zijn dan ook niet doorgegaan vanwege slechte weersomstandigheden. De werkgroep groeit, we zitten nu op 18 leden. Hopelijk kunnen we komend jaar weer met aantrekkelijke activiteiten plezier beleven aan onze gemeenschappelijke hobby.

Meer info op [Werkgroep Natuurfotografie - Westerkwartier e.o.](#)

7.7 Microscopiewerkgroep

De microscopiewerkgroep is een nieuwe loot aan de stam. De groep is een samenwerking van vrijwilligers van IVN Westerkwartier en Het Groninger Landschap. De bedoeling is om jong en oud kennis te laten maken met de fascinerende kleine natuur. We doen dat door het organiseren van open-inloop-middagen waar we alle microscopen hebben opgesteld. Vooral kinderen zijn enthousiast! Dankzij een schenking van de RUG kunnen we beschikken over 2 digitale microscopen (van IVN) en hebben we 5 binoculairs in bruikleen (van Het Groninger Landschap). Uiteraard worden de apparaten ook ter beschikking gesteld aan de andere werkgroepen.

8. Organisatie IVN

8.1 Onze eigen afdeling Westerkwartier e.o.

2024 is organisatorisch gezien een rustig jaar geweest: er waren geen bijzondere problemen.

De wens van de ALV om de Rabobank te verlaten en naar een groenere bank over te stappen is gehonoreerd: we hebben nu een rekening bij de Regiobank.

Uiteraard wierp het komende jubileumjaar zijn schaduw vooruit!

8.2 IVN Landelijk en Regionaal

Als afdeling Westerkwartier e.o. maken we deel uit van IVN Natuureducatie met 126 afdelingen, ruim 27000 leden en 170 betaalde krachten. Die beroepskrachten verzorgen bijvoorbeeld de ondersteuning van de afdelingen (zoals het verzorgen van de ledenadministratie), het leveren van materiaal, het organiseren van cursussen en het organiseren van natuurprojecten.

Op www.ivn.nl staat informatie over de projecten, evenals bijvoorbeeld het landelijke jaarverslag, de landelijke financiële stukken en de "missie en visie" van IVN.

Het hoogste orgaan van IVN is de Landelijke Raad (LR), die uiteindelijk de centrale jaarstukken vaststelt. Ad van Alphen namens de afdelingen in de provincie Groningen is de vertegenwoordiger in de Landelijke Raad.

Op regio-niveau bestaat een regio-overleg waar onder andere de LR voorbereid wordt.

9. Samenwerking met andere organisaties

Wij streven er naar om, waar mogelijk, samen te werken met andere groene organisaties. In 2023 is er van de volgende samenwerkingsverbanden sprake geweest:

- Het Groninger Landschap: activiteiten worden op elkaar afgestemd en in toenemende mate zijn er gezamenlijke activiteiten. Verschillende vrijwilligers zijn zowel bij IVN als bij Het Groninger Landschap actief.
- Vereniging tot behoud van Natuurschoon in Nietap. Samen verwijderden we bramen uit het Natuurschoonbos. Het bos wordt ook geregeld gebruikt voor activiteiten.
- Stichting NDCE, die natuureducatie op (en buiten) basisscholen organiseert. Ook hier zijn meerdere IVN-vrijwilligers actief.

- Familiepark Nienoord: samen met NDCE zijn wij nauw betrokken bij het realiseren van een natuureducatiecentrum aldaar. Dit is in 2024 gerealiseerd.
- Platform Het Oude Riet: in 2024 is een lezing georganiseerd in samenwerking met ons.
- Stichting Natuurbelang De Onlanden: wij participeren (naast veel andere groene organisaties) in de verdere ontwikkeling van de Onlanden, waar natuur en waterberging samen komen.
- Natuur en Milieufederatie Groningen houdt, mede namens ons, de gebiedsontwikkeling in het Westerkwartier bij.
- Staatsbosbeheer: terreinen van SBB worden geregeld gebruikt voor IVN-activiteiten.

Er zijn er ook potentiële samenwerkingsverbanden, die (nog) niet gerealiseerd werden:

- Gemeente Westerkwartier: wij worden tot nu toe nog niet echt gezien als groene partner. Hier is werk te doen.
- Andere IVN-afdelingen in Groningen: wij (en zij) hebben tot nu toe zeer beperkt gezocht naar samenwerking. Wel hebben wij als IVN Westerkwartier de regiodag voor de Groninger afdelingen georganiseerd.

10. Tot slot

We kunnen terugkijken op een jaar waarin we met een breed scala aan activiteiten (weer) in staat zijn geweest om een bijdrage te leveren aan belangstelling voor en kennis van de natuur in het Westerkwartier en omgeving. Op naar ons jubileum in 2025: IVN Westerkwartier e.o. bestaat 75 jaar!

Bijlage

Overzicht van in 2024 georganiseerde activiteiten.

Datum	Soort activiteit Tenzij anders vermeld, waren het allemaal open activiteiten.	Aantal deelnemers	Opmerking
Alle dinsdagen	Wekelijkse wandeling op verschillende plekken. 50 keer	Gemiddeld 10 per keer	Totaal in 2024 dus 500 "meelopers"!
Alle woensdagen	Wekelijkse wandeling op verschillende plekken. 46 keer	Gemiddeld 10 per keer	Totaal in 2024 dus 460 "meelopers"!
20/1	Sterrenwandeling, Natuurschoonbos	8	
21/1	Winterwandeling, Nienoord	6	
26,27,28 /1	Nationale tuinvogeltelling bij De Zijlen	67	
18/2	Jeugdactiviteit, Natuurschoonbos	15	
21/2	Bomen en Struiken, Nienoord	6	besloten
6/3	Lezing Roofvogels, Niekerk	53	
9/3	Bramen rooien, Natuurschoonbos	2	
20/3	Lezing Bijen, Boerakker	25	
24/3	Lentewandeling, Nienoord	4	
24/3	Vroege Lentewandeling, Ezinge	30	
10/4	Stinzenplanten, Niebert	13	
13/4	Lentebeleefwandeling, Marum	5	
14/4	Vogels fotograferen, Lauwersmeer	7	
14/4	Eten uit de Natuur, Lettelberterpetten	26	
19/4	Bezoek Gruttoland, Wommels	10	besloten
20/4	Microscopiemiddag, Nuis	20	i.s.m. Groninger Landschap
21/4	Fietsverrassingstocht, Leek	40	
24/4	Inventarisatie planten Allemansveld, Leek	9	Besloten
28/4	Nieuwe-ledendag, Nuis	35	Besloten
8/5	Planten weilanden Nuis	7	Besloten
9/5	Dauwtrapwandeling. Leek	51	
11/5	Excursie vogels, Lauwersmeer	20	
22/5	Planten Noorderriet	4	Besloten
5/7	Excursie Oude Riet/Hamrik	5	
9/6	Slootjesdag, Abel Tasman, Grootegast	15	
14/6	Slootjes en wandeling Allemansveld, Leek	70	
19/6	Planten Bakkerom	4	besloten
23/6	Struinen door bijzondere tuinen, Westerkwartier	120	
26/6	Excursie Invasieve exoten, Tolbert	3	
27/6	Lezing Diersoorten door de eeuwen heen, Niekerk	14	
30/6	Excursie invasieve exoten, Zuidhorn	7	
10/7	Planten Peebos	5	besloten
24/7	Planten, waterpark Zuidhorn	6	besloten
30/7	Vogelexcursie, Bakkerom	15	
7/8	Planten Harm Westers, Hornhuizen	7	Besloten
21/8	Planten Driepolders, Lettelbert	4	Besloten
28/8	Speelweek De Wilp, Nuis	40	i.s.m. NDCE, Groninger Landschap
15/9	Wat een Wad, Pieterburen	6	
18/9	Natuur-vakantiefoto's, Nuis	5	Besloten
20/9	Vleermuizen, Kornhorn	20	
29/9	Het bos is van Jou, Trimunt, kinderactiviteit	22	
29/9	Herfstkleuren fotograferen, Natuurschoonbos	6	
4/10	Excursie studenten Hanzehogeschool, Lettelbert	13	Besloten
5/10	IVN regiodag	20	Besloten

ivn natuur
educatie
Westerkwartier e.o.

Datum	Soort activiteit Tenzij anders vermeld, waren het allemaal open activiteiten.	Aantal deelnemers	Opmerking
6/10	Paddenstoelenexcursie, Natuurschoonbos	25	
20/10	Paddenstoelen fotograferen, Trimunt	6	
26/10	Nacht van de Nacht, Natuurschoonbos	20	
26/10	Nacht van de Nacht, Leekstermeer	20	
26/10	Nacht van de Nacht, Fransum	20	
6/11	Paddenstoelen, Natuurschoonbos	5	Besloten
9/11	Microscopiedag, Nuis	18	i.s.m. Groninger Landschap
18/11	Lezing Oude Riet, Nuis	78	i.s.m. Platform Oude Riet
27/12	Eindejaars plantenwandeling, Zuidhorn	18	
28/12	Snertwandeling, Nuis	20	
30/12	Eindejaars plantenwandeling, Nienoord	13	

Beleef de natuur